

Gözlük kullanmaya başlayan kişilerde, belli bir süre sonra bazı alışkanlıklar oluşur. Gözlüğü takıp, çıkarırken, silerken, bir zemin üzerine koyarken, kordon veya zincirle boyunda asılı tutarken, baş üzerine kaldırırken, kılıfına yada kılıfsız cebe çantaya yerleştirirken ortaya çıkan bazı hareketler, hep benzer biçimde düşünmeden yapılır. Bu alışkanlıkların hepsi, gözlüğün ömrünü, yapısını, ayarlarını etkiler. Eğer bu alışkanlıkların içinde yanlış bir zorlama, yanlış bir hareket varsa, gözlük zorlamanın olduğu bölgeden kırılabilir. Bu olumsuzlukları gidermek için, sırasıyla şu hususlara dikkat etmek gerekir.

Gözlük kullanımı nasıl olmalıdır ?

Gözlük kullanılmadığı zamanlarda, mutlaka sert koruyucu bir kılıfta muhafaza edilmeli ve mümkün olduğunca oturulan, dayanılan üzerinde eşya bulundurulmuş bir zemine konulmamalıdır. Oturulan sandalye, koltuk, kanepeler, yataklar üzerine bırakılıp unutulmuş gözlükler her an bir kazaya uğrayabilir. Böyle bir alışkanlık edinilmiş ise hemen vazgeçilmesi gerekir.

Gözlüğün Ayarları Bozulur ise ?

Bu durumu anlamak için gözlük sapları açılarak düzgün (masa üstü vs.) bir zemine konur. Şayet saplardan biri zemine üzerine temas etmiyor ise gözlük yüzde eğri duracaktır. Şayet özel bir durum söz konusu ise örneğin; bazı anatomik yapılarda kulak kıkırdak yapılarımızın baş üzerindeki konumları diğer yapıdan farklı bir ölçüde olabilir, buna burun yapısı da dahildir. Bazı burunların kemik ve dokuları farklı olabilir bu tarz durumlar da bu kontrol baz alınmamalıdır. Ayrıca Bu pozisyonda iken gözlük camı takılan alana yukarıdan bakıldığında, halkalardan biri içe doğru bir konumda ise, gözlük köprü kısmından eğilmiş demektir. Bu gözlük yüzde, cam takılan alanlardan birisi yüze yakın, diğer kısım gözden uzak duracaktır.

Bunların dışında, sap açıklıkları gövde ile 90 derecelik açı teşkil etmiyor ve dışı doğru açılmamış ise, gözlük yüze bol gelecek ve düşme eğilimi gösterecektir. Şayet bu sap bu şekilde açılmaz ise, gözlüğün açılan sap yönünde yüze yaklaştığı görülecektir. Metal ve plastik çerçevelerde sap vidalarının gevşemesi işlemler saplar sık sık cama çarpacak ve cam zeminine yada kaplamaya zarar vererek matlaşmasına neden olacaktır.

Gözlük katlandığında saplar düzgün kapanmıyor, aşağı veya yukarı doğru düzgün bir açı teşkil ediyorsa, sap menteşelerinin eğimi yanlıştır. Bu durum gözlüğün kılıfa girmesini zorlaştırır. Gözlük sapları genellikle düzgündür. Bazen üretici firma veya teknisyen gözlükçü tarafından şakaklar üzerindeki baskıyı azaltmak için hafif bir kavis verilir. Bilinçli yapılan bu özel işlem dışında saplardaki aşağı-yukarı, içe ve dışı eğimler gözlüğün yüzdeki konforunu olumsuz etkiler. Bu tür ayar bozuklukları görünümü de kötüleştirir.

Metal gözlüklerde, camların cam yuvasındaki alana tutunmasını sağlayan vidalar zamanla gevşeyip camların düşüp kırılmasına neden olabilir. Fakat bu durum kullanıcıyı daha önceden uyarır. Gözlük camları silinirken gevşemiş vidalar camın yatak içinde oynamasına ve ses çıkarmasına neden olur. Bu ses camın düşebileceğinin de habercisidir. Özellikle plastik çerçeveleri veya plastik camlı, plastik ve metal çerçeveleri sıcaklığın 40 dereceyi geçtiği yerlerde bırakmamak gerekir. Bırakılan gözlükler, sıcaklıklarının 60-70 dereceye çıkması ile deforme olur, parlaklıklarını kaybederler. Özellikle yansıma önleyen kaplamalı plastik camların kaplamaları, bu sıcaklığa dayanamaz.

Gözlüğün Temizlenmesi ?

Silme bezinin yumuşak, hidrofil (su tutucu) ve cam üzerinde kolay hareket eden malzemeden olmasına titizlik gösterilmeli, silme bezi içinde kum, toz, kir olmamalıdır. Eğer çıkmayan kirler varsa, özel temizleyici spreyle kullanılabilir. Deterjan kullanılmamalıdır.

Temizlik üzerinde bu kadar uzun durmamızın nedeni, gözlüğe en çok zararın bu aşamada verilmesindendir. Birçok sanayi ürününün kullanma kılavuzu, ürünün ambalajı içine yerleştirilir. İnsanların saat gözlük gibi eşyalarını kullanma öğrendikleri varsayılarak buna gerek duyulmaz. Bir eşyayı uzun süre ve ideal formunda kullanmak, ancak bazı kurallara uymak ve bu kuralları alışkanlığa dönüştürmekle mümkündür. Kravatla gömlekle silerek, camları zemine

değecek şekilde koyarak, tek elle ve hızla yüzden çekip alarak, koruyucu olmayan kılıflarda, çantada veya cepte taşıyarak, rastgele yerlerde unutarak gözlüğün uzun süreli kullanılması zordur. Günlük yaşamın vazgeçilmez bir unsuru olan böyle bir sağlık gerecinin ideal kullanımı, ekonomik ömrünü birkaç kat uzatır.

Gözlük Çerçevesi Deformasyonları ?

İlk alınan gözlük çerçevelerinde kullanım ve taşıma yanlışlıkları sonucu da çerçeve deformasyonlara neden olabilir. Böylece bir deformasyon tespit edildiğinde, zaman geçirmeden Optisyen`inize başvurarak bu durumun düzeltilmesi ve ideal duruma getirilmesi gerekir.

Gözlük deformasyonları nasıl anlaşılır ?

- Burun köprüsünün tam ortasından dikine bir düzlem bulunduğu varsayılarak , sağ ve sol gövdelere bakıldığında her iki tarafta simetrik olmalıdır.
- Gövdenin göz tarafında kalan iç kısmına 180 derecede bir düzlem konduğunda (menteşelere dayanacak şekilde) sağ ve sol halkalar bu düzleme eşit mesafede olmalıdır. Bu eşitlik aynı zamanda ,camların merkezlerinin korneaya eşit uzaklıkta olmasını sağlayacaktır. (sağda ve solda çok farklı diyoptirler istisnadır).
- Eğer şaşılık (strabismus) yoksa , göz bebekleri sağ ve solda aynı yerde olmalıdır. Yine eğri burun istisnadır. Zira burunda sağa veya sola doğru bir eğiklik varsa , gözlük çerçevesi yüzde tam simetrik durmayacaktır.
- Gözlük sapları açılarak önce düz, sonra ters bir şekilde düzgün masa üstü gibi bir zemine koyulduğunda , sap uçları veya büküm yerleri masaya değmelidir.
- Saplar gövdeyle 90 derecelik bir açı yapmalı ve saplar düz bir biçimde kırım yerine uzanmalıdır. (şakakları geniş kişiler için verilmiş dışa doğru bombeler istisnadır.)
- Metal çerçevelerde, plakelerin kaynak yerlerinden başlayarak eğim ve kıvrımlar simetrik olmalıdır. (yine eğri burunlar için özel yapılmış ayarlar istisnadır.)
- Çerçeve gövdesindeki camı sıkıştıran vidalar gevsek olmamalıdır. Keza, sapların menteşe vidaları yeteri kadar sıkı olmalıdır. Camı tutan vidalar sonuna kadar sıkışmalı, arada açıklık kalmamalıdır. Menteşe vidaları zamanla gevşemeye meyillidir. Vidaların gevşeyip düşmesini önlemek için somun kullanılmalı veya vidanın uç kısmı preslenerek çıkması önlenmelidir.
- Sap uzunlukları ve büküm yerleri eşit olmalıdır. Sap uçları camlara temas etmemelidir.
- Çerçevenin gövdesinin öne veya saplara doğru eğimi fazla olmamalıdır.
- Gözlük gövdesinin her iki yandan bakıldığında yanağa doğru eğimi (pantoskopik açısı) eşit olmalı ve yanağa değmemelidir.
- Sapların kulak arkasına dönen kısmı, kafa ile kulağın birleşme eğrisini takip edecek gibi olmalıdır.
- Sabin en uç noktası, hem kulak arkasına hem de kafa derisine fazla baskı yapmamalıdır.

Gözlükte Deformasyonlar Neden Zararlıdır ?

Gözlükte deformasyonlar, hem estetik açıdan, hem fonksiyonları açısından hoş olmayan görüntüler ve sonuçlar doğurur. Yüzde çarpık duran bir gözlük, bir yandan kişiyi, bir yandan da beraber olduğu insanları olumsuz biçimde etkiler. Ayrıca deforme olan gözlük, cilde pisik veya kızarıklık gibi zararlar verir .Çünkü ağırlıklar burun üzerine ve saplara eşit dağılmaz. Kaykılmalar veya ince, yüzeysel baskılar kulak arkasında, sakaklarda ve burun üzerinde acı ve ağrı verir. Gözlüğün görme fonksiyonlarını bozar, astigmatik ve prizmatik etkiler meydana getirerek bulanık görmeye, çift görmeye ve görme yorgunluğuna, dolayısıyla bas ağrısına neden olur.

Her 6 ayda bir ziyaret

Yukarıda saydığımız tüm olumsuzluklar, ancak isinin ehli bir usta teknisyen tarafından düzeltilir. Bu tür ayar bozuklukları , eğrilikleri, gevşemeleri konunun dışında birinin yapması zor ve risktir. Gözlükçünün çeşitli cihaz ve el aletleriyle kolayca ve kısa sürede yapabileceği bir ayar, yanlış ellerde kırılmayla sonuçlanabilir. Ziyaretlerin gözlük kullananın lehine bazı yararları da vardır. Bu ziyaret esnasında gözlüğe derin temizleme yapılır gevşeyen vidalar sıkıştırılır. Eskiyen, yeşillenen, rengi değişen burun petleri değiştirilir. Şayet ilgilenilir ise yeni teknolojik gelişmelerden haberdar olunur. Cam ve çerçevenin miadının dolup dolmadığına karar verilir.

Yukarıda sunulan bilgiler tamamen bilgilendirme amaçlıdır. Bir çok bilgi genel ve şahsi uzmanlık değerlendirmesidir. Tüm soru ve sorunlarınız için Optisyen`inizi ziyaret ediniz.

**Düzenleyen ve hazırlayan
Optisyen İbrahim SARIKOÇ**

